

Bohoslužby v Zábřehu 2.května 2021

J 15,1-8

Milé sestry, milí bratři, v Adventu jsme dávali do vázy barborku, abychom se pak na Vánoce kochali jejími krásně bílými květy. Možná nebudu sám, koho jako kluka napadlo, nechat ji v té váze co nejdéle a čekat, jestli se také třeba na Velikonoce neobjeví krásné červené třešně. Zatím jsem se třešní nedočkal. A myslím, že ani nedočkám. Důvod je všem asi zřejmý. Větvička ve váze vydrží celkem dlouho, ale na to, aby přinesla plody, to nestačí. Tak to prostě je. Kdyby stačilo, aby plodily větvičky ve váze, asi by Pán Bůh netvořil stromy. Nesení ovoce není jen téma zahradnické. Ježíš se o něm zmiňuje během svého působení několikrát. Například i při svém posledním stolování s učedníky, když je přirovnává k ratolestem vinné révy. V čem toto ovoce spočívá? Asi to tak nějak vždycky tušíme, ale není na škodu, když si to zkusíme nějak jasně popsat. To první, co nás zde napadne, bývají skutky, o kterých mluví třeba Jan Křtitel. Přece je zřejmé, že se nějak projevujeme ve vztahu k druhým lidem. A když se něco změní v našem životě, když se obrátíme k Bohu, už na prvním místě nestojí naše já. Je tam místo pro druhé, kterým se snažíme pomáhat, snažíme se dělat to, co je pro ně dobré. Jsme motivováni milosrdenstvím. Myslím, že tento druh ovoce se opravdu nedá pominout. Ale také by se neměl přecenit. Ono to ovoce plynoucí z následování Ježíše má přeci jen širší záběr. Dobročinnost, dobré srdce, otevřenost k pomoci druhým, to je základ, ne ale celá stavba. Nesmíme zapomínat, že Ježíšovo působení nezve jen k tomu, abychom brali vážně druhou desku desatera, ale i tu první. Dobročinnost nemá být přeci projevem našeho božství, ale obnoveného lidství. Proto je třeba ovoce vnímat v širším úhlu pohledu jako celkovou změnu v nastavení našeho života. Nejde tedy o dobré srdce ale o srdce odevzdané Bohu. Lidé kolem nás přeci nemají obrazně řečeno jen prázdné žaludky, ale často spíš prázdnou duši. A k ní se má ubírat naše dobročinnost, která je ovocem našeho následování. Být ratolestí, o kterou zde vinař pečuje, znamená tedy být tím, kdo není hluchý k Ježíšově zvěsti evangelia, ale nějak ji ve své životě zpracovává, nechává ji patřičné místo. Větší důležitost než nesení ovoce má napojení na kmen. Je to úžasný a výmluvný obraz. Možná nám přijde kruté, když čteme o ratolestech, které nenesou ovoce a představíme si pod nimi konkrétní lidi tvořící společenství Božího lidu. Nejde to trochu proti zvěsti Boží milosti? Vždyť na jiném místě čteme o fíkovníku, který také nenese ovoce, ale dostává šanci. Proč je tedy zde Ježíšovo slovo tak tvrdé? Nepřipomíná to spíš určitý pragmatismus, který bychom očekávali u nějaké firmy, ale nějak nám nesedí na společenství církve? Řekl bych, že zde záleží na úhlu pohledu na to, co je právě tím měřítkem, podle kterého rozhodujeme, zda ratolest nese ovoce nebo nenese. Nesené ovoce se dá shrnout jako naše svědectví o Bohu. A zde to začíná být už celkem vážné, protože na tom, jak Boha dosvědčujeme, záleží, jak ho jiní lidé vnímají. Asi není tajemstvím, že mnoho lidí se dnes na věřící dívá hodně rezervovaně. A ono není často divu, když ze nálepkou křesťana se jen těžko rozpoznává následovník Ježíše Krista. Myslím, že církev pak vypadá jako vinná réva, která má spoustu zelených větví, spoustu krásných listů, je to na oko balzám. Ovšem při hledání ovoce

přijde zklamání. V tom všem se hodně ztrácí a je otázka, má-li vůbec prostor nějak vyrůst a dozrát. Řekněme, je možné poznat Ježíše jako živého Pána, který stojí jako autorita nad lidským životem, když ho takto společenství sboru nevyznává, když o něm sice mluví, ale v životech jednotlivců zůstává Ježíš někde na okraji? Pořád mi zde leží v hlavě jedno zaniklé společenství. Ačkoliv to bylo na vesnici, kde se lidé znali a věděli, že k tomu společenství patří ti a ti, tak nikdo neměl potřebu se k nim nějak víc hlásit, přidat. A mnozí ani nevěděli, co to je za spolek, k čemu se hlásí a proč. Není to divné? Není to divné, když jsme četli nedávno ve Skutcích jak lidé přicházeli a měli ve velké úctě shromáždění kolem apoštolů a dnes se mu spíš vyhýbají? Není divné, že ani naši dobří známí často o Ježíši skoro nic nevědí? Není to právě tím, že máme hodně planých větví, které už nemají dost sil nést ovoce? Víím, že to asi bude znít hodně radikálně, ale přemyslejme o tom, zda třeba to, že se naši práci nedaří, že máme pocit, že ji Pán Bůh moc nežehná, jestli to třeba není také tím, že nám příliš budí spousta ratolestí, ale ovoce nikde žádné. Víím, že se nám taková myšlenka může přičít, ale co když to nějak souvisí? Co když nejsme plni Ducha právě proto, že jsme děravými nádobami, do kterých Bůh stále něco vlévá, ale ono to pak k ničemu není. Z druhé strany se můžeme také ptát, zda neplýtváme silami tam, kde to už opravdu nemá moc smysl, místo toho, abychom se věnovali činností, které smysl mají a mohou nést ovoce? Odřezávání neplodných ratolestí je nepříjemná záležitost. Ale text nabízí ještě další téma k zamyšlení. Tím je napojení ratolestí na kmen, upozornění, že ovoce nemůže nést sama od sebe. Řekneme si, že nám to asi přijde logické. Viz poznámka na úvod s větvičkou třešně ve váze. Ovšem, jak moc se to promítá do našeho jednání? A co to vlastně znamená? Jak tomu rozumět? Ježíš o sobě říká, že on je ten pravý vinný kmen. A my jsme ty ratolesti, které mají nést ovoce. Ještě jednou zopakuj, že to ovoce můžeme stručně popsat jako situaci, kdy slovo Boží bereme ve svém životě vážně a je to na nás poznat. Ať se projeví už horlivou charitativní, misijní či prostě jen svědeckou činností. Z Ježíše vychází schopnost toto ovoce nést. Co tedy znamená toto napojení na Ježíše? Musí být jisté živé, aby mohlo fungovat, přenášet vše potřebné pro růst ovoce. To jsou věci jasné, zapadají do sebe. Ale jak takové živé napojení na Ježíše vypadá? První, co nás napadne, je křest. Ano, křtem jsme s Ježíšem spojeni, někdy se používá obrat, že jsme na něj naroubováni. To je jisté důležitý základ. A co dál? Křest je otevření určitého kanálu mezi námi a Ježíšem. Ovšem ten kanál je potom třeba využívat. Možná je to jako s řidičákem. Můžete ho mít, ale pokud nebudete jezdit, tak z vás dobrý řidič nebude. Jistě, dá se jezdit i bez řidičáku a celkem dobře, ale také to není úplně v pořádku. Takže křesťanem je člověk nejen tehdy, když se nechá pokřtít, ale když s Ježíšem žije, komunikuje, je s ním ve spojení, když prostě jako křesťan žije. Potom totiž s Bohem má nějakou zkušenost, která ho na cestě následování posouvá dál a dál, která z něj činí větev nesoucí ovoce. Z toho obrazu vinného kmene a ratolesti se vynořuje myšlenka, že ono je možné nějakou dobu existovat i bez toho spojení s Ježíšem. Úplně se mi vynořuje před očima obraz těch nastříhaných barborek na vánoce. Doneseme si kousek toho živého domu do vázy a krásně to rozkvete. Třeba se dá i následování Ježíše dát tak krásně do vázy, aby to ozdobilo náš domov, aby nám to vytvořilo krásnou atmosféru. Čemu to může odpovídat v lidském životě? Možná situaci, kdy žijeme křesťanství bez Ježíše. Nějaký čas to jde a vypadá to hezky. Možná bychom v tom mohli vidět odlesk spravedlnosti ze Zákona, o které mluvil později apoštol Pavel. Dneska si klidně můžeme zaregistrovat církev, která by se jmenovala třeba Ježíšova dvanáctka. Zákony nám to umožní, když splníme určité podmínky. A můžeme si vytvořit vlastní učení, říct, že jsme pokřtěni, že se držíme těch a těch zásad, děláme všechno stejně jako jiné sbory. Člověk se mezi námi bude cítit dobře. Morální čistota, kázání o Ježíši, všechno super. Jen jeden detail bude chybět. Nebudeme větví na kmenech, ale ve váze.

Všechno to bude postaveno jen na lidské snaze. Takže navenek církev, ale ve skutečnosti jen spolek lidí, který s církví Ježíšovou nemá moc společného. Protože být Ježíšovou církví není v tom Ježíše nějak napodobovat a po Ježíši se jmenovat, ale je v tom, když jsme s Ježíšem spojeni. Ona je zde ještě jedna důležitá věc, v čem se liší se ta větvicka ve váze a ratolest na kmeni. Nejde jen o dostatek sil k nesení ovoce. Jde i o okamžik, když přijde nějaká krize. Třeba sucho. Voda ve váze může být dobrá náhražka kmene, ale je to jen náhražka. A právě ve chvíli, kdy třeba foukne silný vítr, který vázu převrhne, je vidět ten rozdíl mezi oběma ratolestmi. Ony ty ratolesti na kmeni to mohou mít někdy hodně těžké. Jsou vystaveny různým vlivům, větru, mrazu, horku, suchu, nepohodě. To může způsobit, že nebudou vždy zcela výstavními ratolestmi, ovoce také nebude třeba nejskvělejší. Ale bude. Právě díky tomu, že je zde to spojení s kmenem, které jim pomůže obstát. Pro naše následování je to hodně důležité. Vždyť se také setkáváme s mnoha problémy, které nám přerůstají přes hlavu, které nás ohrožují v naší existenci. Kdybychom brali sílu jen z malé baňky vody, jsme bez šance. Ale můžeme čerpat z Ježíše. A proto můžeme obstát. Tím, že mu smíme předkládat své životy a nechat se vést jeho Duchem, tím je možné, abychom nebyli jen ozdobou, která časem pomíjí, ale oporou, která nese požehnání svému okolí. Ať už jako jednotlivci, či celé společenství. Pane Ježíši, v tobě máme pevný základ, jsi nám oporou v různých bouřích a nečasech. Prosíme pomoz nám najít odvahu čerpat své síly z tebe, i když to může někdy znamenat vystavení se různým bouřím a nepohodě. Amen.